

CUVÂNTUL DOMNULUI

- comentariu la lecturile duminicale -

Întâmpinarea Domnului

Mal 3,1-4; Ps 23; Evr 2,14-18; Lc 2,22-40

Sărbătoarea *Întâmpinării Domnului* evocă evenimentele petrecute la 40 de zile de la nașterea lui Isus, Fiul lui Dumnezeu, și anume aducerea nou-născutului la Templul din Ierusalim, pentru a fi oferit lui Dumnezeu. E drept că un astfel de gest era prescris de Legea revelată lui Moise pe muntele Sinai (*Ex 13,12*), iar Sfânta Familie de la Nazare i se conformează. Cu toate acestea, evenimentele care s-au petrecut la Ierusalim, potrivit relatării Sfântului Luca, împlinesc în mod tainic ceea ce profetul Malahia prezisese cu mult timp în urmă: *intrarea în Templu a Domnului pe care poporul îl caută, a Vestitorului legământului pe care îl dorește* (Mal 3,1). Cele două persoane care Îl întâmpină, bătrânul Simeon și profetesa Ana, îi reprezintă pe cei care așteaptă momentul *mângâierii lui Israel*. Despre Simeon, Evanghelia ne spune că *era drept și cu frica lui Dumnezeu și că Duhul Sfânt îl înștiințase că nu va muri înainte de a-l vedea pe Cristos Domnul*, în timp ce despre profetesa Ana, că era o văduvă venerabilă care *nu se îndepărta de templu, slujind zi și noapte în post și rugăciune*. Întâlnirea cu *Cristos Domnul* îl determină pe Simeon să-și exprime bucuria și satisfacția de a vedea în prunc pe care l-a luat în brațe, *mântuirea pe care Dumnezeu a pregătit-o tuturor popoarelor și lumina spre luminarea neamurilor*, în timp ce pe Ana o determină să îi aducă laudă lui Dumnezeu și să vorbească despre prunc tuturor celor care așteptau mântuirea în Ierusalim. Cu alte cuvinte, puritatea și integritatea vieții lor le-a permis să întrezărească în Pruncul adus la templu de Maria și de Iosif pe Cel de care nu doar poporul lui Israel, ci omenirea întreagă are nevoie, *îndeosebi cei care se află în încercare* (Evr 2,18). Mai mult, după ce l-au aflat pe Cristos, cei doi s-au transformat în vestitori ai prezenței în lume a Fiului lui Dumnezeu.

Exemplul unei astfel de căutări a lui Cristos și de mărturie în favoarea *mângâierii* aduse de El în lume l-a inspirat pe Fericitul Părinte Papa Ioan Paul al II-lea să stabilească, în anul 1997, celebrarea *Zilei Mondiale a Vieții Consacrate* în cadrul sărbătorii *Întâmpinării Domnului*. În fond, cei care s-au consacrat lui Cristos prin trăirea sfaturilor evanghelice, și-au dedicat întreaga viață mărturiei prezenței în lume a Celui care a voit să împărtășească condiția umană împreună cu noi. Or, lectura a II-a a acestei sărbători ne spunea, referitor la Cristos, că *El trebuia să devină asemănător în toate cu frații săi, pentru ca, în relațiile lor cu Dumnezeu, el să fie mare preot, îndurător și fidel, capabil să ispășească păcatele poporului*.

Duminica a V-a (A)

Is 58,7-10; Ps 111; 1Cor 2,1-5; Mt 5,13-16

Scurtul fragment evanghelic al acestei duminici conține două interpelări surprinzătoare, adresate de către Isus atât ucenicilor, cât și mulțimii adunate în jurul lui pe munte: *Voi sunteți sarea pământului... Voi sunteți lumina lumii...* Știindu-ne ucenici ai lui Isus, și noi ne simțim interpelați de aceste cuvinte ale Mântuitorului. Cum să înțelegem noi, însă, aceste cuvinte? La ce se referă ele?

Dat fiind că fragmentul evanghelic de astăzi se situează imediat după enunțul *Fericirilor* care inaugurează *Predica de pe munte* (și pe care noi le-am meditat duminica trecută), cele două interpelări adresate astăzi de Isus Cristos se află în strânsă legătură cu conținutul lor (al *fericirilor*). Mai precis, în momentul în care un ucenic al lui Isus își însușește și trăiește în mod constant *fericirea sărăciei în duh*, pe cea a *blândeții*, a *milostivirii*, a *curăției inimii*, dar și pe cea a *foamei* și a *setei de dreptate*, pe cea a *înfăptuitorilor păcii* ori pe cea a *prigoniților pentru dreptate*, devine pentru lumea din jur, *sare a pământului și lumină a lumii*. Ne-ar rămâne nouă să identificăm, în cotidianul vieții noastre, acele situații care ne-ar cere mai multă smerenie, blândețe, milostivire, curăție, solidaritate, dar și angajament hotărât în apărarea valorilor esențiale ale unei adevărate vieți familiale, sociale etc. În acest sens, celelalte lecturi ale acestei duminici ne ajută să înțelegem și mai bine ce înseamnă să fii *sarea pământului ori lumina lumii*. Profetul Isaia, de exemplu, le explică contemporanilor săi (explicații valabile și pentru noi): *Împarte-ți pâinea cu cel flămând și adu în casa ta pe nenorociiți fără adăpost; pe cel gol îmbracă-l și nu întoarce spatele semenului tău... Dacă vei îndepărta din mijlocul tău asuprirea, gestul de amenințare și cuvintele de ocară, atunci... lumina ta va răsări ca zorile și-ți vei grăbi vindecarea; dreptatea ta îți va merge înainte și slava Domnului te va însoți. Atunci tu vei chema pe Domnul și el îți va răspunde...* (Is 58,7-9) Pe aceeași linie se situează și psalmistul: *Omul care se teme de Domnul răsare ca o lumină în întuneric pentru cei drepte, el este blând, îndurător și drept. Fericit este omul care are milă și ajută cu bucurie, el își rânduiește bunurile cu dreptate. Cât îl privește pe Sfântul Paul, el ni se înfățișează pe sine ca un vestitor al lui Cristos răstignit* (1Cor 2,2). Or, noi știm bine că el înfăptuiește o astfel de *vestire* atât prin cuvânt, cât și prin viața sa proprie. În acest fel, apostolul devine, pentru contemporanii săi (și nu numai pentru ei), *sare a pământului și lumină a lumii*.

Dacă ar fi, așadar, să ne însușim o atitudine care să reflecte mesajul Liturgiei Cuvântului din această duminică, ea nu poate fi alta decât cea indicată de Isus însuși, la sfârșitul pericopei evanghelice: *Tot așa să strălucească lumina voastră* ►►

► înaintea oamenilor, ca să vadă faptele voastre bune și să-l preamărească pe Tatăl vostru din ceruri.

Duminica a VI-a (A)

Sir 15,15-20; Ps 118; 1Cor 2,6-10; Mt 5,17-37

Cele două deznodăminte posibile ale vieții, ilustrate de către înțeleptul Ben Sirah prin *apa și focul, viața și moartea, binele și răul* (Sir 15,17-18), i-au determinat pe mulți autori biblici să caute acea înțelepciune care să-i ajute pe oameni să evite *focul, moartea și răul* și să aibă parte de *apa, de viața și de binele* pe care Dumnezeu le oferă celor care „se tem de El”. O astfel de înțelepciune s-ar afla ascunsă, potrivit lui Ben Sirah, în *poruncile Domnului*. Cel care le păzește cu credincioșie se bucură întotdeauna de atenția și de grija Domnului, căci *ochii Lui sunt îndreptați mereu asupra celor care se tem de El*. De aceeași părere este și autorul psalmilor. El se roagă astfel: *Tu ai dat, [Doamne], poruncile tale ca să fie păzite cu sfințenie. O, de ar fi căile mele statornice în a păzi poruncile tale... Deschide-mi ochii ca să văd minunățiile Legii tale... Dă-mi înțelepciune să păzesc Legea ta și s-o împlinesc din toată inima...*

Și Apostolul Paul vorbește despre o *înțelepciune a lui Dumnezeu...*, *înțelepciune rânduită de El înaintea tuturor veacurilor, ca să ne ducă la mărire* (1Cor 2,7). Înțelepciunea la care se referă el nu este, însă, cea a Legii. Apostolul consideră că înțelepciunea Legii, deși de valoare, nu este, totuși, desăvârșită. Deplina înțelepciune, *vestită celor mici* (antif. dinaintea Evangheliei – Mt 11,25), *celor care îl iubesc pe Dumnezeu* (1Cor 2,9), se află în Isus Cristos: în Evanghelia sa și în gestul dăruirii de Sine ca preț de răscumpărare pentru cei mulți. Or, pericopa evanghelică de astăzi, ce conține câteva fragmente din *Predica de pe munte* a lui Isus, confirmă faptul că înțelepciunea ce se reflectă din învățătura lui Isus o depășește pe cea a Legii lui Moise. Iată câteva exemple: *Isus a spus ucenicilor săi: „Să nu credeți că am venit să desființez Legea sau Profeții. Nu am venit să desființez, ci să desăvârșesc... Ați auzit că s-a zis celor din vechime: «Să nu ucizi», iar dacă cineva va ucide, va fi tras la judecată. Eu însă vă spun: oricine se mânie pe fratele său va fi tras la judecată. Cine va spune fratelui său: «Prostule», va fi dat pe mâna Sinedriului; cine-i va spune: «Nebunule», va fi sortit focului Gheenei... Ați auzit că s-a zis celor din vechime: «Să nu săvârșești adulter!», Eu însă vă spun: cine se uită la femeie, dorind-o, a și săvârșit adulterul cu ea în inima lui. Dacă ochiul tău drept te duce la păcat, scoate-l și aruncă-l, căci este mai bine pentru tine să pierzi unul dintre mădulele tale, decât tot trupul tău să fie aruncat în Gheena... Ați mai auzit că s-a spus celor din vechime: «Să nu faci nici un jurământ fals», și «Să îți jurământul făcut Domnului». Eu însă vă spun: să nu vă jurați deloc... Când spuneți «da» să fie «da», când spuneți «nu» să fie «nu». Tot ce este în plus vine de la Cel Rău...”*

Meditate cu atenție și trăite așa cum Isus ni le-a sugerat, astfel de învățături își arată repede atât înțelepciunea, cât și forța lor salvatoare. Ne rămâne nouă să facem experiența și să le împlinim din toată inima (Ps 118,34).

Duminica a VII-a (A)

Lev 19,1-2.17-18; Ps 102; 1Cor 3,16-23; Mt 5,38-48

Revelația înțelepciunii lui Isus Cristos continuă și în această duminică. Într-adevăr, alte două fragmente ale *Predicii de pe munte* ne explică în ce fel comportamentul din viața cotidiană a discipolilor față de semenii lor reflectă atitudinea Tatălui ceresc față de oameni. Cu alte cuvinte, în ce fel trebuie să împlinească ei în viața de zi cu zi porunca lui Isus: *Fiți desăvârșiți, precum Tatăl vostru ceresc desăvârșit este!*

„Ați auzit că s-a spus: «Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte». Eu însă vă spun: nu întoarceți răul celor care vă fac rău, ci dacă unul te lovește peste obrazul drept, întoarce-i-l și pe celălalt; și dacă cineva vrea să te dea în judecată ca să-ți ia cămașa, lasă-i și mantaua. Și dacă cineva te obligă să faci cu el o mie de pași, tu fă două mii. Celui care îți cere, dă-i, iar celui care vrea să se împrumute de la tine, nu-i întoarce spatele... Ați auzit că s-a spus: «Să iubești pe aproapele tău și să urăști pe dușmanul tău». Eu însă vă spun: iubiți pe dușmanii voștri, rugați-vă pentru cei care vă prigonesc și vă vorbesc de rău, ca să fiți fiii Tatălui vostru din ceruri, care face să răsară soarele său peste cei buni și peste cei răi și să cadă ploaia peste cei drepti și peste cei nedrepti.”

O astfel de atitudine înnoită, care imită atitudinea lui Dumnezeu însuși față de oameni, are un suport consistent în celelalte texte ale Liturgiei Cuvântului de astăzi. De exemplu, psalmistul evocă, în poemul său, modul în care l-a perceput el pe Dumnezeu: *Domnul este îndurător și milostiv, el este îndelung răbdător și plin de dragoste... Așa cum un tată își iubește copiii, așa îi iubește Domnul pe cei care se tem de dânsul...* Prin urmare, o astfel de atitudine părintească a lui Dumnezeu impune fiilor poporului ales un comportament pe măsură: *Fiți sfinți, căci eu, Domnul Dumnezeu vostru, sunt sfânt. Să nu urăști pe fratele tău în inima ta; să nu te sfiști a-l dojeni pe aproapele tău ca să nu porți păcatul lui. Nu căuta să te răzbuni și nu ține supărare pe fiii poporului tău. Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși... (Lev 19,2.17-18)* Admirabilă învățătură ascunsă în paginile Vechiului Testament! Și, deși ea este propusă ca Lege de pus în aplicare doar între membrii poporului lui Israel, într-o zi, Isus o va prelua, o va desăvârși și o va propune tuturor discipolilor care alcătuiesc Biserica sa răspândită la toate popoarele. Sfântul apostol Paul va adăuga o motivație suplimentară comportamentului înnoit pe care fiecare membru al Bisericii lui Cristos trebuie să și-l însușească: *Fraților, nu uitați că sunteți templul lui Dumnezeu și că Duhul lui Dumnezeu locuiește în voi. Dacă cineva distruge templul lui Dumnezeu, și Dumnezeu îl va distruge pe el. Căci templul lui Dumnezeu este sfânt, iar acest templu sunteți voi... Voi sunteți ai lui Cristos, iar Cristos este al lui Dumnezeu (1Cor 3,16.22-23).*

Ne regăsim noi în această viziune și în această atitudine voită de Isus Cristos pentru ucenicii săi? ■